

Datum: 27.08. 2025.

Broj: 02-06-1039

TI BiH o neusvajanju reformske agende: BiH gubi stotine miliona zbog ličnih interesa pojedinaca

Sarajevo, 27. Avgust 2025. godine: Vijeće ministara BiH ni na današnjoj sjednici nije razmatralo Reformsku agendu, a Bosna i Hercegovina je u julu zbog neusvajanja izgubila 108,5 miliona eura, odnosno 10% sredstava predviđenih Planom rasta. Dok zemlje okruženja uveliko povlače sredstva, BiH zaostaje čak i za državama koje su mnogo kasnije dobile evropsku perspektivu. Zato Transparency International u BiH poziva Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine da održi posebnu sjednicu i usvoji zaključke kojima će obavezati Vijeće ministara da bez odlaganja usvoji Reformsku agendu. Vlasti u BiH su više puta prekršile rokove koje su same postavile, a Evropska komisija je najavila novo smanjenje od 10% ukoliko reformska agenda ne bude usvojena do kraja septembra.

Iz svega je evidentno da ključni donosioci odluka u BiH nastavljaju višegodišnje opstrukcije procesa evropskih integracija, a provođenje ovih reformi ključno je za uspostavu efikasne vladavine prava i borbe protiv korupcije. Ipak nosioci vlasti ponovo su stavili dnevnu politiku, lične i stranačke interese ispred interesa građana i vanjskopolitičkih ciljeva. Sa takvim pristupom pravi problemi se tek mogu očekivati kod procesa implementacije ovih mjera ako imamo u vidu ovaj nivo opstrukcija koji gledamo kod usvajanja same Reformske agende, gdje trenutno nisu usaglašene samo dvije od 113 mjera. Radi se o ukidanju entitetskog veta u Vijeću za državnu pomoć i obavezi poštovanja odluka i popunjavanju nedostajućih sudija Ustavnog suda BiH. Ipak i brojne druge mjere u ovom dokumentu predstavljaju obaveze koje se već godinama ponavljaju na evropskom putu i nikada nisu ispunjene, pa je zbog toga evidentno da spor oko ove dvije mjere predstavlja samo sredstvo da se sabotira cijeli proces evropskih integracija.

Treba istaći i da je izradu Reformske agende obilježila potpuna netransparentnost. Vijeće ministara BiH nije komuniciralo o procesu usvajanja, a o tačkama neslaganja javnost je saznala isključivo iz suprotstavljenih saopštenja političkih stranaka, umjesto od institucija nadležnih za vođenje evropskih integracija. Parlamenti i nadležne komisije ostali su nijemi posmatrači, bez pokušaja da ovo pitanje stave na dnevni red ili izvrše pritisak na izvršnu vlast radi usvajanja Reformske agende.

Ovaj proces je jasan primjer i da mehanizam koordinacije evropskih integracija, uspostavljen 2016. godine, ne funkcioniše i da se zloupotrebljava u ključnim procesima, od odgovora na Upitnik Evropske komisije, preko kreiranja Programa integrisanja, pa do izrade Reformske agende. Pravo glasa predstavnika svih nivoa vlasti, u kombinaciji s pravilom jednoglasnog odlučivanja, bez obzira na stvarne nadležnosti, pretvorilo je tijela mehanizma koordinacije u alat za blokade, a ne za brži reformski napredak.

Zbog toga TI BiH apeluje na Vijeće ministara BiH koje da bez odlaganja usvoji Reformsku agendu, uvažavajući sve zahtjeve Evropske komisije, kako bi se omogućio pristup sredstvima iz Plana rasta za

Zapadni Balkan. Pozivamo i parlamente i nadležne komisije za evropske integracije da na tematskim sjednicama i saslušanjima aktualizuju ovo pitanje, izvrše pritisak na izvršnu vlast da otvori proces javnosti i preispita funkcionalnost mehanizma koordinacije. TI BiH takođe poziva nadležne institucije da prestanu zloupotrebjavati evropske integracije te da svi zakoni i politike na evropskom putu budu usvajani u redovnoj proceduri, uz obavezne javne konsultacije.